

GLAZBENA ŠKOLA JOSIPA HATZEA

**PROTOKOL O POSTUPANJU ŠKOLE U
KRIZNIM SITUACIJAMA**

Split, ožujak 2025. godine

Sadržaj

UVOD

1. OPĆE PRIHVAĆENA DEFINICIJA NASILJA
 2. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA
 3. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU ELEKTRONIČKOG NASILJA
 4. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA ILI SUMNJE NA NASILJE U
OBITELJI
 5. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SEKSUALNOG NASILJA
 6. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA UČENICIMA OD STRANE
ODRASLE OSOBE U ŠKOLI (UČITELJA/NASTAVNIKA, RODITELJA, DRUGIH
ZAPOSLENIKA ŠKOLE, NEPOZNATIH OSOBA)
 7. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILNOG PONAŠANJA ODRASLE OSOBE
NAD ODRASLOM OSOBOM U ŠKOLI
 8. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA ZAPOSLENICIMA ŠKOLE OD
STRANE UČENIKA ŠKOLE
 9. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SUMNJE NA SUICIDALNE SKLONOSTI,
POVEZANA RIZIČNA PONAŠANJA I SUICID
 - 9.1. Postupanje Škole u slučaju samoozljeđivanja
 - 9.2. Postupanje Škole u slučaju suicidalnih misli, namjera, pokušaja suicida ili sumnje na
suicid
 10. EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI
 11. OBRAZAC ZA OPIS DOGAĐAJA
 12. OBRAZAC O PRIJAVI NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA
 13. ZAVRŠNE ODREDBE
- EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI – GŠJH - Prilog 1
- OBRAZAC ZA OPIS DOGAĐAJA - GŠJH - Prilog 2
- OBRAZAC O PRIJAVI NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA - Prilog 3
- POPIS ŽUPANIJSKIH KOORDINATORA I ZAMJENIKA KOORDINATORA - Prilog 4

UVOD

Ovaj Protokol odnosi se na prevenciju svih mogućih situacija nasilja među učenicima i nad učenicima te drugih oblika nasilja u školi i određuje postupanje u konkretnim situacijama s ciljem zaštite djece, kao i svih zaposlenika koji o njima skrbe u procesu odgoja i obrazovanja. Temelji se na odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, Zakona o radu, Obiteljskog zakona, Kaznenog zakona, Prekršajnog zakona, Zakona o kaznenom postupku, Zakona o sudovima za mladež, Zakona o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje, Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, Zakona o elektroničkim medijima te na sadržaju Pravilnika o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima, Pravilnika o kriterijima za izricanje pedagoških mjera, Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju te raznim protokolima Vlade Republike Hrvatske o postupanju u slučaju: nasilja među djecom i mladima; zlostavljanja i zanemarivanja djece; seksualnog nasilja; nasilja u obitelji, Protokolu o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima iz 2024. kao i na Protokolu o pokretanju psiholoških kriznih intervencija u sustavu odgoja i obrazovanja iz 2015. te na mnogim drugim zakonskim i podzakonskim aktima, protokolima i strategijama i planovima u kojima su djeca i mladi škole neizostavni dionici.

Protokol utvrđuje obveze i odgovornosti, kao i načine postupanja tj. što treba činiti ravnatelj, stručni suradnik, učitelj/nastavnik, učenik, drugi zaposlenik škole ili roditelj (skrbnik djeteta).

Protokol treba biti izvršen na vidnom i dostupnom mjestu u školi.

O načinima i koracima postupanja u slučaju bilo koje vrste nasilja potrebno je upoznati sve sudionike u procesu odgoja i obrazovanja.

Protokol sadrži:

- općeprihvaćenu definiciju nasilja
- postupanje škole u slučaju nasilja među djecom i mladima
- postupanje škole u slučaju elektroničkog nasilja
- postupanje škole u slučaju saznanja ili sumnje o nasilju u obitelji
- postupanje škole u slučaju seksualnog nasilja
- postupanje škole u slučaju nasilja prema učenicima od strane odrasle osobe u školi(učitelja, roditelja, drugih zaposlenika škole, nepoznatih osoba)

- postupanje škole u slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe nad odraslom osobom u školi
- postupanje škole u slučaju nasilja prema zaposlenicima škole od strane učenika škole
- evidencija škole o sukobima i nasilju u školi
- obrazac za opis događaja
- obrazac o prijavi nasilja među djecom i mladima

1. OPĆE PRIHVAĆENA DEFINICIJA NASILJA

Definicija nasilja i običnog sukoba vršnjaka preuzeta je iz Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske u ožujku 2024.

Nasiljem među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje među djecom i mladima učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnotežan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinca).

Nasiljem među djecom i mladima smatra se osobito:

- namjerno uzrokovani fizički napad kao i pokušaj fizičkog napada u bilo kojem obliku, primjerice udaranje, guranje, gađanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično bez obzira je li kod napadnutog djeteta nastupila tjelesna povreda
- psihičko i emocionalno nasilje prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog djeteta ili više djece. Negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrdnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije djeteta od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novaca, uništavanje ili oštećivanje djetetovih stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje djeteta u podređeni položaj, kao i sva druga ponašanja počinjena od djeteta i mlade osobe (unutar kojih je i spolno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota
- oponašanje djece s teškoćama u razvoju po određenim karakteristikama, primjerice:

oponašanje hoda, govora, tjelesnih karakteristika uzrokovanih invaliditetom i drugi ponižavajući gestikulirajući pokreti koji upućuju na intelektualno, mentalno ili osjetilno oštećenje.

Nasilje među djecom i mladima smatra se i elektroničko nasilje (cyberbullying) kao oblik komunikacijske aktivnosti sa svim elementima verbalnog, socijalnog ili psihološkog nasilja kroz uporabu interneta, e-mailova, web stranica, blogova, videa ili mobilnih telefona i koja služi kako bi se neko dijete ponizilo, zadirkivalo, prijetilo mu se ili ga se teroriziralo na neki drugi način. Cilj elektroničkog nasilja uvijek je povrijediti, uznemiriti ili na bilo koji drugi način naštetiti djetetu, bilo u obliku tekstualnih ili video poruka, fotografija, poziva ili neugodnih komentara. Može ga činiti jedna osoba ili grupa djece.

Elektroničko nasilje obuhvaća:

- slanje anonimnih poruka neprimjerenog sadržaja i korištenje govora mržnje
- poticanje grupnog govora mržnje i verbalnog nasilja na društvenim mrežama
- širenje nasilnih i uvredljivih komentara o drugoj djeci i mladima
- vrijeđanje i davanje pogrdnih imena
- kreiranje internetskih stranica (blogova) koje sadrže priče, crteže, slike i šale na račun druge djece i mladih
- slanje tuđih fotografija te traženje ostalih da ih procjenjuju po određenim karakteristikama
- fotografiranje i snimanje djece s određenim karakteristikama (primjerice invaliditetom) s ciljem njihova izrugivanja
- otkrivanje osobnih informacija o drugima i stavljanje na društvene mreže bez dozvole
- „provaljivanje“ u tuđe e-mail adrese
- slanje zlobnih i neugodnih sadržaja drugima
- prijetnje smrću i druge prijetnje
- izlaganje neprimjerenim sadržajima
- spolno uznemiravanje i spolno mamljenje
- i sve druge oblike elektroničke komunikacija s elementima nasilja među djecom i mladima

2. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA

U svim slučajevima nasilja među djecom koji su definirani čimbenicima nasilja među djecom i mladima škola je dužna postupati u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske u ožujku 2024.

U slučaju saznanja ili sumnje o nasilju među djecom i mladima, odnosno u slučaju svjedočenja djeteta nasilju među djecom i mladima, odgojno-obrazovni radnici dužni su:

- u slučaju aktualnog nasilja odmah poduzeti sve mjere da se isto zaustavi, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugih radnika odgojno-obrazovne ustanove ili pozvati policijske službenike
- po potrebi: pružiti prvu pomoć, pozvati hitnu liječničku pomoć, pratiti dijete liječniku i pričekati dolazak njegovih roditelja ili skrbnika
- osigurati sigurnost djeteta do dolaska roditelja, skrbnika ili osobe kojoj je dijete povjereno na svakodnevnu skrb, a u slučaju njihove odsutnosti do dolaska stručnog radnika područnog ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, a po potrebi i policije
- o nasilju ili sumnji na nasilje odmah izvijestiti ravnatelja
- odmah po saznanju ili sumnji o nasilju obavijestiti roditelje ili skrbnika djeteta žrtve i djeteta počinitelja nasilja te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima događaja i aktivnostima koje će se poduzeti
- saznanje ili sumnju na nasilje odmah prijaviti policiji i nadležnom područnom uredu Hrvatskog zavoda za socijalni rad na području sjedišta odgojno-obrazovne ustanove radi poduzimanja mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta putem Obrasca iz ovoga Protokola
- po saznanju ili sumnji na nasilje žurno obaviti odvojeni razgovor s djetetom žrtvom nasilja i djetetom počiniteljem nasilja, na pažljiv način i poštujući dječje dostojanstvo i pravo djeteta na sudjelovanje
- roditeljima ili skrbnicima djeteta žrtve nasilja i djeteta počinitelja nasilja odmah ili što prije dati obavijesti o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći u odgojno-obrazovnoj ustanovi i/ili izvan nje

- obaviti razgovor s drugom djecom ili odraslim osobama koje imaju informacije o sumnji ili počinjenom nasilju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja pritom poštujući dostojanstvo djece svjedoka i njihovu želju da razgovaraju o navedenim okolnostima
- ako se radi o saznanjima ili sumnji o počinjenom teškom obliku ili intenzitetu nasilja koje je doživjelo dijete žrtva nasilja, a koje može izazvati traumu i kod druge djece koja su svjedočila nasilju, potrebno je odmah izvijestiti ministarstvo nadležno za obrazovanje koje će u slučaju potrebe osigurati pružanje odgovarajuće stručne psihološke, psihosocijalne ili socijalno-pedagoške pomoći, a po potrebi i druga nadležna tijela
- o poduzetim aktivnostima, mjerama, razgovorima, i svojim opažanjima izraditi bilješku koja se na zahtjev dostavlja nadležnim tijelima
- nadležnim tijelima dati sve relevantne informacije o sumnji na nasilje među djecom i mladima, ponašanju djeteta u odgojno-obrazovnoj ustanovi i suradnji roditelja s odgojno-obrazovnom ustanovom
- na traženje područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, odgojno-obrazovne ustanove dužne su dostaviti relevantne informacije koje su bitne za procjenu razvojnih rizika i rizika za sigurnost djeteta, kao i za donošenje odluka odnosno određivanje mjera u postupcima za zaštitu osobnih prava i dobrobiti djeteta.

U svrhu prevencije svih oblika i prepoznavanja nasilja među djecom i mladima, odgojno-obrazovne ustanove dužne su:

- provoditi preventivne radionice i/ili savjetovanja za djecu i mlade te druge aktivnosti s ciljem stvaranja prijateljskog okruženja, razvoja međusobnog uvažavanja, poštovanja različitosti te primjene nenasilne komunikacije
- upoznati sve radnike u odgojno-obrazovnoj ustanovi s odredbama propisa vezanih uz prava djece i mladih i obvezi prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima
- redovito poučavati učenike o njihovim pravima i načinu postupanja u slučaju povrede tih prava, a osobito u slučajevima nasilja

- provoditi preventivnu strategiju utemeljenu na procjeni potreba konkretne odgojno-obrazovne ustanove koja je usmjerena učenicima, roditeljima i učiteljima/nastavnicima
- provoditi preventivne programe kojima se promiče zaštita prava, sigurnosti i zdravlja djece i mladih te programe usmjerene osvještavanju neprihvatljivosti nasilja, usvajanju vještina nenasilnog rješavanja sukoba te postupanju u slučaju pojave nasilja među djecom i mladima
- provoditi programe razvoja socijalizacijskih vještina djece i mladih, posebno komunikacijskih vještina i nenasilnog rješavanja sukoba među djecom i mladima s naglaskom na mijenjanje stereotipnih uvjerenja i predrasuda koje pridonose nasilnom ponašanju kao prevencije pojave nasilja u odrasloj dobi
- organizirati i sudjelovati u organiziranju i provođenju dodatne edukacije za odgojno-obrazovne radnike i ostale radnike u odgojno-obrazovnoj ustanovi, učenike i roditelje/skrbnika s ciljem pravovremenog prepoznavanja i suzbijanja nasilja među djecom i mladima. Edukacije učenika i roditelja/skrbnika mogu se provoditi u suradnji s nadležnim institucijama, Obiteljskim centrom i/ili lokalnom zajednicom kao i udrugama koje imaju suglasnost ministarstva nadležnog za obrazovanje

Cilj postupanja odgojno-obrazovnih ustanova je poduzimanje mjera radi prepoznavanja i prijavljivanja nasilja te postupanja prema djetetu žrtvi nasilja i djetetu počinitelju nasilja u skladu sa svojom nadležnosti.

Svaki radnik odgojno-obrazovne ustanove dužan je prijaviti ravnatelju, odnosno policiji i/ili Hrvatskom zavodu za socijalni rad sumnju ili saznanje o nasilju neovisno o tome je li do sumnje ili saznanja o nasilju došao tijekom ili izvan radnog vremena, odnosno je li se nasilje dogodilo u odgojno-obrazovnoj ustanovi ili izvan nje.

3. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU ELEKTRONIČKOG NASILJA

Elektroničko nasilje obuhvaća:

- slanje anonimnih poruka neprimjerenog sadržaja i korištenje govora mržnje
- poticanje grupnog govora mržnje i verbalnog nasilja na društvenim mrežama
- širenje nasilnih i uvredljivih komentara o drugoj djeci i mladima
- vrijeđanje i davanje pogrdnih imena

- kreiranje internetskih stranica (blogova) koje sadrže priče, crteže, slike i šale na račun druge djece i mladih
- slanje tuđih fotografija te traženje ostalih da ih procjenjuju po određenim karakteristikama
- fotografiranje i snimanje djece s određenim karakteristikama (primjerice invaliditetom) s ciljem njihova izrugivanja
- otkrivanje osobnih informacija o drugima i stavljanje na društvene mreže bez dozvole
- „provaljivanje“ u tuđe e-mail adrese
- slanje zlobnih i neugodnih sadržaja drugima
- prijetnje smrću i druge prijetnje
- izlaganje neprimjerenim sadržajima
- spolno uznemiravanje i spolno mamljenje
- i sve druge oblike elektroničke komunikacija s elementima nasilja među djecom i mladima

U slučaju prijave, dojave ili saznanja o sumnji na elektroničko nasilje između učenika razrednik je dužan:

1. Odmah po saznanju zajedno sa stručnim suradnicima škole obaviti zasebne razgovore s djetetom – žrtvom elektroničkog nasilja, s djetetom – počiniteljem elektroničkog nasilja te s djecom – svjedocima ili promatračima elektroničkog nasilja.
2. U najkraćem mogućem roku pozvati roditelje djece uključene u elektroničko nasilje na individualne i grupne razgovore.
3. U najkraćem mogućem roku održati sastanak sa stručnim suradnicima u školi i raspraviti o rješenju i daljnjem postupanju. Donijeti odluku o izricanju pedagoških mjera u skladu sa Statutom škole.
4. U najkraćem mogućem roku održati zajednički sastanak s djetetom – počiniteljem elektroničkog nasilja, roditeljem i stručnim djelatnicima škole s ciljem definiranja individualnog plana postupanja prema djetetu.

Stručni suradnici u obrazovnim ustanovama dužni su:

1. Odmah po saznanju zajedno s učiteljem / nastavnikom / razrednikom obaviti razgovor s djetetom žrtvom elektroničkog nasilja.
2. Odmah po saznanju zajedno s učiteljem/razrednikom obaviti razgovor s djetetom – počiniteljem elektroničkog nasilja.
3. Odmah po saznanju zajedno s učiteljem/razrednikom obaviti razgovor s djecom – svjedocima ili promatračima elektroničkog nasilja.
4. U najkraćem mogućem roku održati zajednički sastanak s djetetom – počiniteljem elektroničkog nasilja, roditeljem i stručnim djelatnicima škole s ciljem definiranja individualnog plana postupanja prema djetetu. Održati zajednički sastanak s djetetom, roditeljem i učiteljem/razrednikom s ciljem definiranja individualnog plana postupanja prema djetetu, informiranja o potrebi poduzimanja mjera u skladu sa Statutom škole, zakonom i drugim propisanim pravilima.
5. Odmah po saznanju održati sastanak s učiteljem / nastavnikom / razrednikom i raspraviti o rješenju i daljnjem postupanju. Donijeti odluku o izricanju pedagoških mjera u skladu sa Statutom škole, zakonom i drugim propisanim pravilima te obavijestiti nadležne institucije.
6. Odmah po saznanju prijava nasilja policiji.
7. Odmah po saznanju prijava nasilja nadležnom Hrvatskom zavodu za socijalni rad.
8. U najkraćem mogućem roku utvrditi uzroke/povod nasilnog ponašanja i djelovati na slabljenje rizičnih i jačanje zaštitnih čimbenika.
9. U najkraćem mogućem roku osigurati potrebnu psihosocijalnu pomoć i podršku djeci uključenoj u elektroničko nasilje ili unutar škole ili pružanjem informacija o dostupnim organizacijama i institucijama koje navedeno pružaju.
10. U najkraćem mogućem roku osigurati potrebnu pomoć i podršku roditeljima u razvoju roditeljskih kompetencija ili unutar škole ili pružanjem informacija o dostupnim organizacijama i institucijama koje navedeno pružaju.
11. Kontinuirano osigurati redovitu međuresornu suradnju usmjerenu na reduciranje rizičnih i jačanje zaštitnih čimbenika pozitivnog i prosocijalnog ponašanja u užem i širem školskom okruženju.

12. Kontinuirano voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka o svakoj zaprimljenoj prijavi, odnosno obavijesti o nasilju među djecom i mladima, te evidentirati i bilježiti svako postupanje.

13. Kontinuirano pratiti osiguravanje pomoći i podrške djeci žrtvama i počiniteljima nasilja.

4. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA ILI SUMNJE NA NASILJE U OBITELJI

U slučaju da neki zaposlenik škole dobije informaciju da je dijete unutar obitelji izloženo ili svjedoči nasilnom ponašanju nekog člana obitelji, posebice ako se radi o oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja, spolne zloporabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja, taj zaposlenik je dužan, u skladu s čl. 5. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, odmah o tome obavijestiti razrednika, ravnatelja i stručne suradnik škole te postupiti prema Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji koji je usvojila Vlada Republike Hrvatske.

Ravnatelj, stručni suradnici i razrednici dužni su:

- obaviti razgovor s djetetom ako je dostupno i tijekom razgovora upoznati dijete s daljnjim postupanjem
- odmah pozvati djetetove roditelje na razgovor i upoznati ih sa značajnim saznanjima i informacijama koje djelatnici škole posjeduju – ako je dijete zlostavljao jedan roditelj, upoznati s time drugog roditelja
- upozoriti roditelje na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati ih o obvezi škole da slučaj prijavi nadležnom Zavodu za socijalni rad, policiji i Upravnom odjelu za prosvjetu, ako su roditelji spremni za suradnju, uključiti ih u savjetovanje unutar škole ili preporučiti odgovarajuće ustanove
- ako je dijete zlostavljano od oba roditelja ili postoji sumnja na takvo zlostavljanje, odmah obavijestiti o tome Zavod za socijalni rad i postupati dalje u dogovoru s centrom za socijalnu skrb
- ako roditelji odbijaju suradnju, o tome informirati Zavod za socijalni rad

- ako je djetetu potrebna pomoć ili pregled liječnika, s djetetom liječniku idu roditelj (ako je dostupan i ako ne postoji sumnja da je on zlostavljač) ili predstavnik škole ili Zavod za socijalni rad
- tijekom razgovora s djetetom ravnatelj, stručni suradnik ili razrednik mora voditi službenu zabilješku koju uz ravnatelja potpisuje i stručni suradnik ili razrednik koji je obavio razgovor. Službena zabilješka čuva se u arhivi pedagoške službe škole.
- službena zabilješka može se na zahtjev dostaviti drugim nadležnim tijelima, ali uvijek uz odobrenje ravnatelja škole.
- bez dozvole ravnatelja djelatnici škole ne smiju davati podatke o slučaju nasilja u obitelji predstavnicima medija, niti bilo kojim privatnim ili neovlaštenim službenim osobama van škole.
- surađivati s nadležnim Zavodom za socijalni rad i djelovati usklađeno u cilju dobrobiti djeteta

5. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SEKSUALNOG NASILJA

Vlada Republike Hrvatske 2023. donosi Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja za nadležna tijela u postupanju sa žrtvama seksualnog nasilja: policiju, zdravstvene ustanove, pravosudna tijela, Hrvatski zavod za socijalni rad, odgojno-obrazovne ustanove i institucije koje pružaju pomoć i potporu u zaštiti mentalnog zdravlja. Protokol obvezuje i sve osnovne škole Republike Hrvatske na donošenje istog.

Svjetska zdravstvena organizacija (Svjetska zdravstvena organizacija, 2003) seksualno zlostavljanje djece definira kao uključivanje djeteta u seksualnu aktivnost koju ono u potpunosti ne razumije, za koju ne može dati pristanak ili za koju dijete nije razvojno pripremljeno, te koja predstavlja kršenje zakona ili društvenih tabua. Seksualno zlostavljanje djeteta može počinuti odrasla osoba ili drugo dijete (djeca), koje zbog svoje dobi ili stupnja razvoja ima odgovornost za dijete, povjerenje djeteta ili moć nad djetetom. Seksualno nasilje uočljivo je u širokom kontinuumu ponašanja, od kojih neka uključuju fizički kontakt (npr. neželjeno dodirivanje tijela, dodirivanje intimnih dijelova tijela, prisilna penetracija), a neka se ostvaruju bez fizičkog

kontakta npr. izlaganje djece pornografskim materijalima, seksualni komentari, opaske i ponude, seksualno nasilje posredstvom suvremenih tehnologija.

Odgojno - obrazovna ustanova dužna je pružiti zaštitu i skrb o ostvarivanju prava i dobrobiti djeteta u slučajevima svih oblika seksualnog nasilja.

Škola je dužna senzibilizirati i educirati svoje djelatnike o seksualnom nasilju koje doživljavaju djeca te poduzeti odgovarajuće mjere radi otkrivanja i prijavljivanja djela seksualnog nasilja relevantnim institucijama, upućivanja žrtava službama koje pružaju pomoć i podršku te sukladno internim aktima poduzeti mjere prema počinitelju, ukoliko se radi o djelatniku ustanove. Svaki subjekt koji radi s djecom treba imati uspostavljene standarde i mehanizme njihove zaštite, izraditi sigurnosno zaštitne i provoditi preventivne programe kako bi se doprinijelo sigurnosti djece i definirale uloge pojedinih djelatnika u njihovom provođenju. Nadalje, Škola je dužna provjeriti postoje li zapreke za rad u smislu odredbi Zakona o radu odnosno pribaviti odgovarajuće uvjerenje iz kaznene evidencije te uvjerenje da se protiv osobe ne vodi kazneni postupak za neko od kaznenih djela koje predstavlja zapreku za rad.

Agencije nadležne za odgoj i obrazovanje će organizirati/provoditi edukaciju djelatnika odgojno-obrazovnih ustanova (osobito stručnih suradnika i ravnatelja) o ciljevima i načinima provedbe Protokola te mogućnostima institucionalne i izvaninstitucionalne pomoći i potpore djeci žrtvama seksualnog nasilja. Agencija za odgoj i obrazovanje će u suradnji s osnovnim i srednjim školama pojačati aktivnosti na osnaživanju kompetencija nastavnika, stručnih suradnika i ostalih zaposlenika za provedbu preventivnih mjera radi sprječavanja seksualnog nasilja i postupanja sukladno odredbama ovog Protokola. 6.1. Postupanje u slučaju seksualnog nasilja nad djetetom.

Škola je dužna:

1. odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno ponašanje prema djetetu;
2. na smiren način saslušati dijete žrtvu nasilja, po mogućnosti od strane stručne službe te pružiti pomoć i potporu djetetu;
3. voditi računa da se razgovor s djetetom vodi u uvjetima i na način prilagođen djetetu, da se dijete ne ispituje i da mu se ne postavljaju sugestivna pitanja, već na smiren način dopustiti djetetu da samostalno opiše događaj na način i u opsegu kako to samo želi;
4. obveza je osobe koja vodi razgovor upoznati dijete, na djetetu razumljiv način, s daljnjim postupanjem, osobito o tome da je dužna prijaviti nasilje nadležnim tijelima i o daljnjim

očekivanim procedurama;

5. Škola mora voditi računa da se dijete o događaju ne izjašnjava više puta (po mogućnosti ograničiti razgovor na jedan);

6. odmah po primanju informacije iz koje proizlazi sumnja da je dijete doživjelo seksualno nasilje, ravnatelj Škole, odnosno svaka druga osoba koja ima bilo kakvih saznanja o počinjenom seksualnom nasilju prema djetetu bez odgode prijavljuje sumnju o postojanju kaznenoga ili prekršajnog djela policiji ili državnom odvjetniku te Zavodu. Ukoliko je počinitelj djelatnik/ca ustanove, uz prethodno navedeno, poduzima mjere sukladno disciplinskoj odgovornosti počinitelja;

7. poduzeti žurne mjere za sigurnost i zaštitu djeteta i obavijestiti roditelje/skrbnika/osobu kojoj je povjerena skrb o djetetu, odnosno Zavod ako postoji sumnja da se nasilje dogodilo u obitelji;

8. ukoliko je djetetu potrebna žurna liječnička intervencija ili pregled odmah pozvati službu hitne medicinske pomoći ili na najbrži mogući način, koji ne šteti zdravlju djeteta, otpratiti ili osigurati pratnju djeteta od strane stručne osobe liječniku te sačekati liječničku preporuku o daljnjem postupanju;

9. u slučaju ako su roditelji/skrbnici nedostupni, ne žele se odazvati ili postoji sumnja na zlostavljanje od strane istih, u suradnji s policijom obavijestiti Zavod kako bi se osigurala prisutnost stručnog radnika Zavoda pri razgovoru policijskog službenika s djetetom, odnosno ukoliko se ista ne može osigurati, prisutnost stručnog suradnika Škole

10. dijete žrtvu i osobe koje skrbe o djetetu upoznati o mogućnostima izvaninstitucionalne ili institucionalne pomoći i potpore djetetu;

11. poduzeti mjere za zaštitu privatnosti djeteta žrtve;

12. ako je počinitelj seksualnog nasilja djelatnik ustanove, ravnatelj Škole dužan je poduzeti mjere zaštite djeteta žrtve i druge djece od kontakta s počiniteljem, preispitivanje radno-pravne i etičke odgovornosti počinitelja te ukoliko se utvrdi odgovornost, odrediti disciplinsku kaznu

13. u slučaju vršnjačkog seksualnog nasilja dodatno:

- od strane stručne osobe obaviti razgovor s djetetom koje je počinilo nasilje, ukazati djetetu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja. Tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li dijete neke okolnosti koje bi ukazivale da je dijete žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti Zavod,

- pozvati roditelje/skrbnike ili druge osobe koje skrbe o djetetu koje je počinilo nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja djeteta, te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć,

- dijete na njemu razumljiv i prilagođen način i osobe koje skrbe o djetetu obavijestiti o obvezi prijave nadležnom područnom uredu Zavoda, policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu te očekivanim procedurama,

- poduzeti mjere za zaštitu privatnosti djece,

- poduzeti mjere za sustavnu i kontinuiranu prevenciju nasilja;

14. u slučaju nasilnog postupanja koje je izazvalo ili može izazvati visoku razinu uznemirenosti istresa kod druge djece ustanova će zatražiti odgovarajuću stručnu psihološku ili socijalno/pedagoško/psihološku pomoć. U odgojno – obrazovnom sustavu to su timovi za krizne intervencije

15. o svim poduzetim aktivnostima i mjerama radi zaštite djece te svojim opažanjima djelatnici Škole dužni su voditi službene bilješke koje predaju ravnatelju, a na zahtjev dostaviti i drugim nadležnim tijelima (policija, državno odvjetništvo, sud, Zavod);

16. o postupanju povodom prijave sumnje na seksualno nasilje nad djetetom Škola je dužna najkasnije u roku od 7 dana, obavijestiti:

a) nadležno ministarstvo - odredba se odnosi na sve ustanove, a u slučaju nasilja u odgojno-obrazovnim ustanovama putem web obrasca za prijavu nasilnog ponašanja koji je dostupan na mrežnim stranicama Ministarstvo znanosti , obrazovanja i mladih

b) pravobraniteljicu za djecu

c) pravobraniteljicu za osobe s invaliditetom ukoliko dijete ima teškoće u razvoju - u obavijesti je, između ostalog potrebno opisati koje teškoće ima dijete. Ukoliko dijete nema teškoće ,Pravobranitelja za osobe s invaliditetom nije potrebno obavještavati.

d) nadležnog liječnika školske medicine

6. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA UČENICIMA OD STRANE ODRASLE OSOBE U ŠKOLI (UČITELJA/NASTAVNIKA, RODITELJA, DRUGIH ZAPOSLENIKA ŠKOLE, NEPOZNATIH OSOBA)

U slučaju kada postoji sumnja ili je učenik doživio zlostavljanje od strane odrasle osobe u školi (zaposlenika škole, svog roditelja ili roditelja drugog učenika odnosno nepoznate osobe) zaposlenik škole je obavezan:

- Odmah pokušati prekinuti nasilno postupanje prema djetetu.
- Ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja, stručnog suradnika škole ili drugog zaposlenika škole kako bi pokušali prekinuti nasilno postupanje prema djetetu i obavijestiti policiju.
- O nasilnom postupanju odgojno-obrazovnih radnika ili drugih radnika škole ili drugih odraslih osoba prema učeniku, svaki učenik ili radnik škole obavezan je o tome odmah izvijestiti ravnatelja ili stručnoga suradnika koji će poduzeti sve mjere da se zaustavi nasilno postupanje prema učeniku te odmah zvati policiju.
- Upozoriti osobu koja se ponaša nasilno na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati je o obvezi škole da slučaj prijavi nadležnom Zavodu za socijalni rad, policiji, Upravnom odjelu za školstvo te Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih

7. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILNOG PONAŠANJA ODRASLE OSOBE NAD ODRASLOM OSOBOM U ŠKOLI

U slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe (roditelja učenika, nepoznate osobe, zaposlenika škole) prema drugoj odrasloj osobi u školi (roditelju učenika ili zaposleniku škole) te u slučaju da postoje informacije da odrasla osoba u prostor škole unosi oružje ili druge predmete koji mogu ugroziti sigurnost osoba i imovine u školi, zaposlenik škole koji ima tu informaciju ili je nazočan mora:

- Odmah pokušati prekinuti nasilno ponašanje.
- Upozoriti osobu koja se nasilno ponaša na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja tj.

unošenja opasnih predmeta u prostor škole i zatražiti od nje da napusti prostor škole.

- Ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja škole, stručnog suradnika ili drugog zaposlenika škole kako bi pokušali prekinuti nasilno ponašanje i obavijestiti policiju.
- Ako uspije prekinuti nasilno ponašanje, odmah o tome obavijestiti ravnatelja ili stručnog suradnika.
- O događaju obavijestiti policiju, Zavod za socijalni rad, Upravni odjel za školstvo.

8. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA ZAPOSLENICIMA ŠKOLE OD STRANE UČENIKA ŠKOLE

U slučaju da je zaposlenik škole doživio nasilje ili prijetnju nasiljem od strane učenika škole on treba o tome izvijestiti ravnatelja ili stručne suradnike škole, koji će:

- Razgovarati s učenikom u prisustvu razrednika i voditi službenu zabilješku o razgovoru. Odmah obavijestiti roditelje učenika te ih upozoriti na neprihvatljivost takvog ponašanja.
- Prema učeniku poduzeti odgovarajuće pedagoške mjere koje će donijeti u skladu s Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera.
- Uključiti učenika u stručni tretman u školi ili u dogovoru s roditeljima u ustanovi izvan škole.
- O svemu izvijestiti Zavod za socijalni rad i Upravni odjel za školstvo, a po potrebi i policiju.
- Ako je riječ o prijetnjama nasiljem ili o nasilju u školi, zbog čega je škola uključila i policiju, o takvim situacijama je potrebno prvo usmeno, a zatim i pismenom bilješkom (na propisanom obrascu) izvijestiti Upravni odjel za školstvo, te Ministarstvo znanosti i obrazovanja.
- U slučaju da bilo kojem nasilnom ponašanju u prostoru škole svjedoče drugi učenici, a nasilno ponašanje je neuobičajeno rijetko i intenzivno te može rezultirati traumatiziranjem svjedoka, ravnatelj ili stručni suradnik su dužni osigurati stručnu pomoć tim učenicima. Dužni su savjetovati se s nadležnom i stručnom osobom koja ima iskustva u radu s traumatiziranim osobama o potrebi i načinu pružanja stručne pomoći svjedocima nasilja.

8. EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI

Škola vodi posebnu Evidenciju o sukobima i nasilju u školi. Taj obrazac popunjava član Nastavničkog vijeća koji je nazočio ili bio obaviješten o događaju neposredno nakon istog. Zapis o događaju iz Evidencije je sastavni dio izvješća škole o događaju.

Evidencija škole o sukobima i nasilju u školi treba sadržavati sljedeće podatke:

- naziv škole
- datum događaja
- sudionici događaja
- mjesto i vrijeme događaja
- poduzete mjere
- osoba koja prijavljuje događaj

9. OBRAZAC ZA OPIS DOGAĐAJA

Svaka osoba (učenik, učitelj/nastavnik ili drugi zaposlenik škole) koja je bila uključena u sukob ili nasilje popunjava neposredno nakon događaja navedeni obrazac te ga predaje ravnatelju ili stručnom suradniku škole. Taj obrazac je sastavni dio izvješća škole o događaju.

Obrazac za opis događaja treba sadržavati sljedeće podatke:

- datum događaja
- sudionici događaja
- mjesto i vrijeme događaja
- opis događaja
- što mislim o uzrocima događaja
- moje mišljenje o uzrocima događaja
- što ću poduzeti nakon događaja
- druga moguća rješenje – moji prijedlozi

Škola je obvezna tijekom školske godine organizirati predavanja/radionice za učitelje/nastavnike, za učenike i za roditelje na temu nasilja, postupaka kod nasilnog ponašanja i mjere sprečavanja nasilja u školi i izvan škole. Te se aktivnosti planiraju Preventivnim programom (koji je sastavni dio godišnjega plana i programa rada škole).

10. OBRAZAC O PRIJAVI NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA

Obrazac za prijavu nasilja među djecom i mladima predstavlja informaciju službama/ustanovama/institucijama o događaju fizičkog, psihičkog, elektroničkog ili spolnog nasilničkog ponašanja među djecom i mladima temeljem koje se poduzimaju mjere zaštite pomoći i spriječavanja novih sukoba. Postupanje po saznanjima iz zaprimljenog obrasca je žurno. Podaci sadržani u obrascu predstavljaju profesionalnu tajnu. Obrazac se koristi u međuresornoj razmjeni informacija o nasilničkom događaju i razmjenjuje se između stručnjaka odgojno-obrazovnih ustanova, ustanova socijalne skrbi, zdravstvenih ustanova i policije.

Obrazac popunjava stručna osoba škole (učitelj, nastavnik, stručni suradnik, ravnatelj) koja je utvrdila/saznala o događaju nasilničkog ponašanja među djecom i mladima. Obrazac se razmjenjuje elektroničkom poštom putem unaprijed popisanih adresa elektroničke pošte (e-adresar) javnih službi/ ustanova /institucija - nadležnih tijela Protokola. Obrazac se šalje isključivo sa službenog e-maila škole čime se potvrđuje vjerodostojnost pošiljatelja.

11. ZAVRŠNE ODREDBE

Evidencija o sukobima i nasilju u Školi, Obrazac za opis događaj i Obrazac o prijavi nasilja među djecom i mladima te popis županijskih kordinatora i zamjenika koordinatora nalaze se u prilogu i sastavni je dio Protokola.

Ovaj Protokol stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama Škole.

PREDSJEDNICA ŠKOLSKOG ODBORA:
Mirjana Čutuk, prof., v.r.

KLASA: 007-01/25-02/2
URBROJ: 2181-362-01-25-1
Split, 26. ožujka 2025. godine

Ovaj Protokol objavljen je na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama Škole dana 26. ožujka 2025. godine.

RAVNATELJICA:
Vesna Alebić, prof., v.r.

**EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI – GLAZBENA ŠKOLA
JOSIPA HATZEA**

- Datum

- Sudionici događaja

- Mjesto i vrijeme događaja

- Poduzete mjere

- Osoba koja prijavljuje događaj

Potpis:

OBRAZAC ZA OPIS DOGAĐAJA – GLAZBENA ŠKOLA JOSIPA HATZEA

- Datum

- Sudionici događaja

- Mjesto i vrijeme događaja

- Opis događaja

-
- Što mislim o uzrocima događaja

-
-
-
-
-
-
-
-
- Moje mišljenje o poduzetim mjerama

-
-
-
-
-
-
-
-
- Što ću poduzeti nakon događaja
-
-
-
-

• Moji prijedlozi

Potpis stručne osobe:

Potpis sudionika:

OBRAZAC O PRIJAVI NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA

Naziv tijela koje dostavlja obavijest

OBRAZAC O PRIJAVI NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA

1. Ime, prezime i OIB djeteta/djece počinitelja:

2. Ime, prezime OIB i kontakt roditelja/skrbnika djeteta/djece

počinitelja: _____

3. Ime, prezime i OIB djeteta/djece žrtve/žrtava:

4. Ime, prezime, OIB i kontakt roditelja/skrbnika djeteta/djece žrtve/žrtava:

5. Datum počinjenja nasilja: _____

6. Opis događaja i ponašanja sudionika *:

7. Mjesto događaja: _____

8. Dodatni podatci (npr. dijete žrtva/počinitelj s teškoćama u razvoju, nepoznavanje jezika i dr.):

OBAVIJEST DOSTAVITI (označiti primatelja):

- policija - nadležna PU _____
- Hrvatski zavod za socijalni rad- nadležni PU _____
- škola koju dijete/djeca pohađa/ju _____
- zdravstvena ustanova _____
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo (skolska.medicina@hzjz.hr)
- Županijski koordinator** _____

Mjesto i datum : _____

Ime, prezime i potpis ovlaštene osobe:

POPIS ŽUPANIJSKIH KOORDINATORA I ZAMJENIKA KOORDINATORA

POLICIJA:

1. **MARINA PRŠA KUŽUMILOVIĆ**, policijska službenica za mladež, mprsa@mup.hr (županijski koordinator)
2. **VJERA MALBAŠA**, policijska službenica za prevenciju, vmalbasa@mup.hr (zamjenica županjskog koordinatora)

ODGOJ I OBRAZOVANJE:

1. **BRUNA DADIĆ**, dipl.soc.ped., bruna.dadic@gmail.com, (županijski koordinator (zamjenica županjskog koordinatora)
2. **RENATA BUZDOVAČIĆ**, prof.soc.ped., renata.buzdovac@skole.hr, (zamjenica županijskog koordinatora)

HRVATSKI ZAVOD ZA SOCIJALNI RAD:

1. **IVONA BAKOTA**, prof.soc.ped., PU Solin, Ivona.Bakota@SOCSKRB.HR, (županijski koordinator)
2. **ČEDNA ZOKOVIĆ-PAIĆ**, mag.paed.soc., PU Split, Cedna.Zokovic-Paic@SOCSKRB.HR, (zamjenica županijskog koordinatora)

PRUŽATELJI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE:

1. doc.prim.dr.sc. **ŽELJKA KARIN**, spec.šk.med., ravnateljica@nzjz-split.hr, (županijski koordinator)
2. **IVANA ORA DAZGIĆ**, dr.med.spec.šk.med., ivana.ora.dazgic@nzjz-split.hr (zamjenica županijskog koordinatora)